

รายงานการวิจัย
เรื่อง

โครงการติดตามนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล
รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งพงษ์ ชัยนาม
รองศาสตราจารย์ธโรธร คุ้มทองคำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนศักดิ์ สายจำปา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤณ นิยมไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิกุล

สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ปีงบประมาณ 2559

ชื่อเรื่อง โครงการติดตามนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล และคณะ

ปีที่แล้วเสร็จ 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ทั้งในด้านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และสาขาวิชารัฐศาสตร์ (3) เพื่อติดตามการใช้ประโยชน์จากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (4) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตสำหรับนักศึกษาและมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ประชากรคือผู้ที่กำลังศึกษาและผู้ที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาและมหาบัณฑิต จำนวน 34 คน ทำการเลือกแบบเจาะจง ทำการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม และการสุ่มโดยใช้สูตรคำนวณยามาเน่ จำนวน 300 คน เพื่อทดสอบแบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา การใช้สถิติ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า (1) สถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาและมหาบัณฑิตทุกคนมีงานทำอยู่ก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาร้อยละ 78 นักศึกษาได้รับการเลื่อนตำแหน่ง เปลี่ยนงาน และเลื่อนขึ้นเงินเดือน หลังจากเข้าศึกษาหรือภายหลังจากสำเร็จการศึกษากลับมาเป็นมหาบัณฑิตแล้ว งานที่ทำมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ร้อยละ 56.76 คือ ข้าราชการ/พนักงานและลูกจ้างของรัฐ ร้อยละ 54 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 15 ปี (2) นักศึกษาและมหาบัณฑิตเห็นว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยฯ เชื่อมต่อผู้ที่มิงานทำแล้วเป็นอย่างดี แต่มีจุดอ่อนในเรื่องของความห่างไกลของสถานที่เข้ารับการสัมมนาเสริมและสัมมนาเข้มชุดวิชา และระยะเวลาการสัมมนามีน้อยเกินไป นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากประมวลสาระชุดวิชามากที่สุด (3) นักศึกษาและมหาบัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานถึงร้อยละ 48.25 ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.65 (4) ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการเรียนการสอนได้แก่ การบริหารเวลาของนักศึกษา ขาดระบบกระตุ้นให้นักศึกษาได้จบในเวลาที่เหมาะสม ระบบ/ช่องทางการติดต่อระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์ยังไม่มีประสิทธิภาพ การจัดชุดวิชาเรียนบางชุดยังไม่เหมาะสม ระบบบริการการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

คำสำคัญ การติดตาม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
กรอบแนวคิด	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช	4
ระบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท	6
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	14
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	14
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	17
สถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและมหาบัณฑิต	17
การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของ มสธ. และหลักสูตรรัฐศาสตร มหาบัณฑิต	19
การใช้ประโยชน์ของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียน	22
ประเด็นปัญหาด้านการบริการการศึกษา	23
ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม	24
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	58

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

ก ประเด็นการประชุมกลุ่มย่อย	59
ข แบบสอบถาม	61
ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูล	65
ง รายชื่อคณะผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ในฐานะสถาบันการศึกษาที่เปิดกว้างให้กับสาธารณชนเพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อเสริมสร้างการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ก่อเกิดประโยชน์ให้กับคนส่วนใหญ่ในชาติ สาขาวิชารัฐศาสตร์จึงได้ทำการเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาทางรัฐศาสตร์หลักสูตรปริญญาโท 2 ปี คือแขนงวิชาการเมืองการปกครองเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2546 เป็นต้นมา และทำการปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษา 2553 เพื่อเป็นการต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแก่ผู้ที่สนใจโดยทั่วไปและมุ่งหวังว่าหลักสูตรนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของพลังผลักดันกระบวนการพัฒนาบุคลากรในชาติที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ในทุกบริบทของสังคมทั้งด้าน เศรษฐกิจสังคม และการเมืองต่อไป และเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด สาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งในปี 2559 สาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทำการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตให้มีเนื้อหาที่เข้มข้นและเป็นปัจจุบันมากขึ้น

นับตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน สาขาวิชารัฐศาสตร์เปิดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไปแล้ว 11 รุ่น จำนวน 1,847 คน และได้สำเร็จการศึกษาเป็นมหาบัณฑิตไปแล้ว 10 รุ่น จำนวน 434 คน ซึ่งประกอบอาชีพอย่างหลากหลายในสังคม สาขาวิชารัฐศาสตร์จึงมีความประสงค์ติดตามผลนักศึกษาและมหาบัณฑิตว่ามีความพอใจหรือมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อหลักสูตร ตลอดจนการเรียนการสอนในระบบทางไกลของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อสาขาจะได้นำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทั้งในด้านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและสาขาวิชารัฐศาสตร์

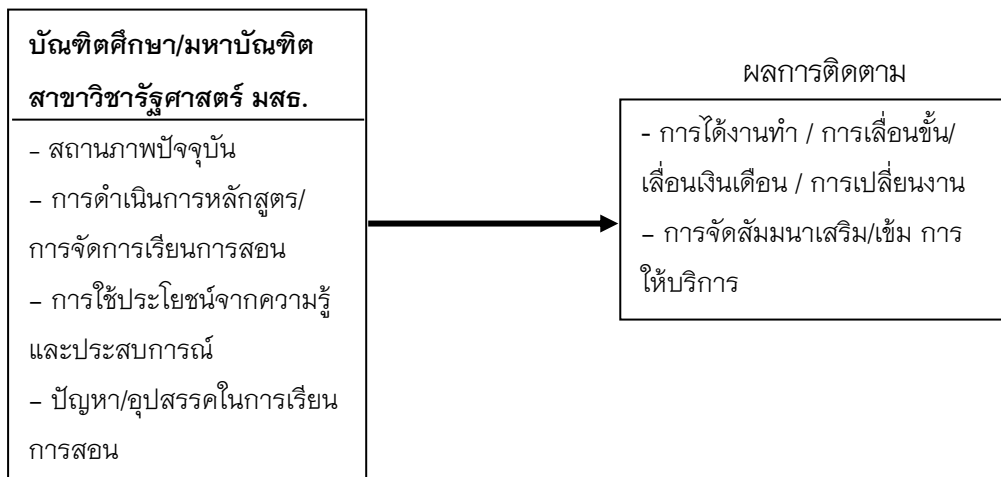
3. เพื่อติดตามการใช้ประโยชน์จากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตสำหรับนักศึกษาและมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

3. กรอบแนวคิด

สภาพแวดล้อม

การติดตามนักศึกษา/มหาบัณฑิต

สภาพแวดล้อม

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหาจะมีเนื้อหาครอบคลุมถึงสถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและรัฐศาสตรมหาบัณฑิต การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2. ขอบเขตประชากรครอบคลุมนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

บัณฑิตศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษา ในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาบัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชารัฐศาสตร์
2. ทำให้ได้รับข้อมูลของบัณฑิตศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์เกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยเปิดสำหรับประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกลเป็นแห่งแรกและแห่งเดียว ด้วยการยึดมั่นในปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใด ประกอบอาชีพใด และสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา สำหรับคนที่มุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้ ดังนั้น ในการวิจัยเพื่อติดตามบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาจึงอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ ระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งเป็นระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียน ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้โดยอาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม และผู้เรียนผู้สอนมีโอกาสพบกันอยู่บ้าง ณ ศูนย์บริการการศึกษาเท่าที่จำเป็น ผู้เรียนจะใช้วิธีการเรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก

ในระยะแรก ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้เป็นระบบสื่อประสม โดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ และเทปเสียงที่ส่งให้นักศึกษาทางไปรษณีย์เป็นสื่อแกนกลาง มีรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาทุกจังหวัด และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยาการในชุมชนที่มหาวิทยาลัยจัดให้เป็นสื่อประกอบ (วิจิตร ศรีสอาน 2529 : 5 - 7)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ประกาศใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลตามแผน มสธ. 2543 โดยสภามหาวิทยาลัย และได้มีการพัฒนาองค์ประกอบสำคัญ ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผน ได้แก่

1. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ในปี 2554 มหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทางไกลเพื่อให้เหมาะสม และสะดวก กับผู้เรียนในการเรียน

ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ในลักษณะชุดการสอนทางไกลที่ประมวลประสบการณ์แต่ละหลักสูตร และมีสื่อที่มีความหลากหลายในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ต่างๆ ในลักษณะการประสานสื่อ (convergence media) ไปยังผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการสอนทางไกลมีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักโดยมีสื่อชนิดอื่นเป็นสื่อเสริม และมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา โดยมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 รายการวิทยุกระจายเสียง โดยจัดให้มีรายการวิทยุกระจายเสียง ประกอบชุดวิชาในชุดวิชาศึกษาทั่วไป ชุดวิชาแกน หรือชุดวิชาวิชาเฉพาะบางชุดวิชา ชุดวิชาละ 15 รายการ ความยาวรายการละ 20 นาที

1.2 รายการวิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อเสริมในชุดวิชาศึกษาทั่วไป ชุดวิชาแกน หรือเฉพาะบางชุดวิชา ชุดวิชาละ 4 รายการ ความยาวรายการละ 30 นาที

1.3 Media on Demand นักศึกษาสามารถรับฟัง ชมรายการวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุโทรทัศน์ที่เผยแพร่ออกอากาศไปแล้วได้ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ Media on Demand เพื่อเป็นทางเลือกในการเรียนของนักศึกษา โดยสามารถเลือกรับฟังรับชมรายการย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์ มสธ.

1.4 ดีวีดีประจำชุดวิชา ในชุดวิชาที่ต้องการขยายความเข้าใจในเนื้อหา เอกสารการสอนประจำชุดวิชาด้วยเสียง และภาพเคลื่อนไหว มหาวิทยาลัยได้ผลิตดีวีดีประจำชุดวิชาขึ้น เพื่อเสนอเรื่องราวการแสดงกระบวนการการสาธิตที่สอดคล้องเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของชุดวิชา ไม่เกิน 1 แผ่นต่อชุดวิชา จำนวน 4 รายการๆ ละ 30 นาที

1.5 ซีดีเสียงประจำชุดวิชา ในรูปของ mp3 ประจำชุดวิชา เพื่อขยายเสริมหรือสรุปเนื้อหาสาระของเอกสารการสอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจัดส่งให้นักศึกษาพร้อมเอกสารการสอน จำนวน 1 แผ่น ต่อชุดวิชา

1.6 มัลติมีเดียประจำชุดวิชา เป็นชุดการสอนด้วยคอมพิวเตอร์รูปแบบ มัลติมีเดียประจำชุดวิชา ในบางชุดวิชา ใช้คู่กับเอกสารการสอน มีรูปแบบการนำเสนอลักษณะ มัลติมีเดียเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่จำเป็นในเอกสารการสอน หรือการเสนอเรื่องราวเป็นกรณี ในลักษณะสื่อประสมที่เน้นการปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน จำนวน 1 แผ่น ต่อชุดวิชา หรือประมาณ 15 ไมโครล

1.7 การเรียนการสอนออนไลน์ (e-Learning) โดยจัดให้มีการเรียนการสอนผ่านระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งระดับปริญญาตรีบางชุดวิชาและ ระดับบัณฑิตศึกษา ครอบคลุมการจัดทำประกาศนียบัตรนิเทศชุดวิชารายละเอียดชุดวิชา ปฏิทินการศึกษา เนื้อหาการเรียนการสอนในรูปแบบบทเรียนออนไลน์ การมอบหมายกิจกรรม การประเมินผลรวมถึงการ

ติดต่อสื่อสารระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยนักศึกษาสามารถดูรายละเอียดชุดวิชาที่เปิดสอน และศึกษาได้ทางเว็บไซต์ มสธ.

1.8 m-Learning : สื่อการเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือ โดยนำสื่อภาพและเสียงมาปรับรูปแบบ เพื่อให้ นักศึกษาดาวนโหลดมาใช้งานกับโทรศัพท์มือถือได้ โดยเข้าไปที่เว็บไซต์ มสธ. และในอนาคตอันใกล้นี้มหาวิทยาลัยจะพัฒนา m-Learning ให้สามารถศึกษา สื่อสาร พูดคุย และมีปฏิสัมพันธ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

1.9 e-Tutorials : การสอนเสริมผ่านทางอินเทอร์เน็ตและดาวเทียม เป็น การสอนเสริมทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต และดาวเทียม (e-Tutorials) เป็นรายการสอน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาได้รับการสอนเสริมในเนื้อหาสาระสำคัญของชุดวิชา และเพิ่มเติม ความรู้ใหม่ๆ ให้เท่าทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการจากผู้สอนโดยตรง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ นักศึกษาสอบถามปัญหาข้อสงสัยในเนื้อหาวิชาผ่านทางโทรศัพท์ และกระดานสนทนาผ่านทาง เว็บไซต์ มสธ.

จะเห็นได้ว่า ระบบการศึกษาทางไกลเป็นระบบการศึกษาที่จำเป็นต้องใช้ ช่องทางสื่อที่หลากหลายในการสื่อสารองค์ความรู้ไปยังผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนนั้นกระจายอยู่ ในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ทำให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเร่งพัฒนาทั้งเครื่องมือ สื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ไป ยังผู้เรียนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และครอบคลุมทุกพื้นที่มากที่สุด จึงถือเป็นสาเหตุหนึ่งที่ต้องมี การติดตามและประเมินผลจากผู้ใช้อย่างต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย โดยเฉพาะการศึกษาในระดับ ปริญญาโทและระดับปริญญาเอกที่เน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษานำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ หน้าที่การงานของผู้เรียน หรือแม้แต่การถ่ายทอดให้กับ บุคคลอื่นต่อไป ดังนั้น ระบบการศึกษาทางไกลในการศึกษาของระดับบัณฑิตศึกษาจึง จำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงและถ่ายทอดเนื้อหาการศึกษาได้อย่างชัดเจนและถูกต้องแม่นยำ

2. ระบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท (สำนักวิชาการ 2543)

การเปิดสอนระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เกิดจากการ เรียกร้องของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นบุคลากรประจำการ ซึ่งไม่อาจจะละ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติมาเรียนเป็นประจำได้ ทำให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้มีนโยบายที่จะ เปิดสอนปริญญาโทในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เป็นสาขาวิชาแรก ในปี 2532 โดยในระยะแรกการ จัดการเรียนการสอนจะใช้ระบบทวิภาค คือ แบ่งเป็นปีการศึกษา 2 ภาคการศึกษา แบ่งเป็น ภาค

1 และภาค 2 และอาจมีภาคพิเศษได้ตามความจำเป็น แต่ภาคการศึกษาที่มีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และภาคพิเศษมีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ แต่ภาคนักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 10 หน่วยกิต ยกเว้นภาคฤดูร้อนที่จะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 5 หน่วยกิต ต่อมาในปี 2553 ได้มีการปรับปรุงระบบการศึกษาโดยปรับเนื้อหาสาระและประสบการณ์เป็นชุดวิชาที่มีลักษณะบูรณาการ มีค่าชุดวิชาละ 6 หน่วยกิต และลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 12 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2553)

ในปัจจุบัน หลักสูตรปริญญาโท นักศึกษาจะต้องทำการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยมีการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 แผน คือ แผน ก ทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ และกำหนดเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาสำหรับผู้ศึกษาในหลักสูตร แผน ก ทำวิทยานิพนธ์ กำหนดให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรือได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) โดยผู้ศึกษามีระยะเวลาในการศึกษาไม่เกิน 6 ปี การศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยอิงระบบการสอนทางไกลที่ยึดหลักบูรณาการชุดวิชาผ่านสื่อประสม มีใช้การเรียนการสอนในชั้นเรียน ยกเว้นการสัมมนาเสริมที่มุ่งให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่ไม่สามารถเสนอได้ในสื่อหลักและสื่อเสริม และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์ และนักศึกษากับนักศึกษา ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2556)

1. ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และมีสื่อเสริมที่เหมาะสมกับนักศึกษา ได้แก่ เทปเสียง เทปภาพ และสื่อโสตทัศน โดยไม่ใช้รายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์
2. เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์ และกับสื่อประเภทต่าง ๆ โดยไม่มุ่งให้เกิดปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าโดยไม่จำเป็น
3. ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการสอนแบบอิงประสบการณ์คือ “สั่ง” ก่อนที่จะ “สอน” ด้วยการกำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังเป็นแกน ในรูปของการให้ทำรายงานหรือกิจกรรมมานำเสนอในการสัมมนาเสริมโดยนำความรู้จากเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแนวการศึกษา ประมวลสาระ สื่อการศึกษา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ
4. มีการประเมินสัมฤทธิผลทางการเรียนครบวงจร ทั้งการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และการประเมินสุดท้ายกล่าวคือ มีการให้คะแนนงานที่เกิดจากการเข้าสัมมนาเสริม และการทำกิจกรรม และคะแนนที่ได้จากการสอบปลายภาคการศึกษา

5. มีการปรับเปลี่ยนประสบการณ์และกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้วย การปรับเปลี่ยนและนำเสนอแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทุกภาคการศึกษาที่เปิดสอนแต่ละชุดวิชา

6. มีการบริหารจัดการ มีการให้ภาพรวมของขั้นตอนและกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาแก่นักศึกษาอย่างชัดเจนด้วยการปฐมนิเทศ มีการฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียน

7. มีการผลิตและบริหารชุดวิชาที่ต่อเนื่องโดยคณะบุคคล เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการผลิตชุดวิชาและการนำชุดวิชาไปใช้

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชยึดระบบการศึกษาทางไกลมุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระด้วยตนเองภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำอย่างมีระบบ นักศึกษาจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ดังนี้คือ

1. ศึกษาจากสื่อหลัก ประกอบด้วย ประมวลสาระชุดวิชา แนวการศึกษา และแผนกิจกรรมการเรียนรู้ และวัสดุการศึกษาอื่นๆ

2. ศึกษาจากสื่อเสริม ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง จากแหล่งค้นคว้า เช่น ค้นคว้าจากห้องสมุด ค้นคว้าจากแหล่งวิทยาคารต่างๆ ในภูมิภาค ภูมิภาค ภูมิภาคท้องถิ่น เป็นต้น

4. เข้าร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การเข้ารับการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ บัณฑิตศึกษา การเข้ารับการสัมมนาเสริม/เข้มประจำชุดวิชา การเข้ารับการสัมมนาเข้มชุดวิชา วิทยานิพนธ์ (สำหรับ แผน ก) การเข้ารับการสัมมนาเข้มชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ (สำหรับ แผน ข) และการเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิต/เสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

5. การฝึกอบรมหรือการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาจะต้องเข้าทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ ศึกษาค้นคว้าและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์มีรูปแบบดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : 2543)

1. การปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ

2. การสัมมนาเสริม สัมมนาเข้มและการฝึกปฏิบัติในการศึกษาชุดวิชาตามหลักสูตร

3. การสัมมนาวิทยานิพนธ์

4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ

5. การสอบประมวลความรู้

6. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ยังได้พัฒนาการเรียนการสอนระดับปริญญาโทผ่านการการเรียนการสอนในระบบ e-Learning โดยกำหนดให้มีการจัดการสัมมนาประจำชุดวิชาผ่านระบบออนไลน์เพื่อทดแทนการสัมมนาเสริมแบบเผชิญหน้า จำนวน 1 ครั้งในแต่ละชุดวิชา เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักศึกษา และสนับสนุนระบบการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

3. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เปิดรับนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในปีการศึกษา 2546 ในแขนงวิชาการเมืองการปกครอง และทำการปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษา 2553 แบ่งออกเป็น 2 วิชาเอก คือ วิชาเอกการเมืองการปกครอง และวิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 และสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทำการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี ซึ่งในปีการศึกษา 2558 สาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตจะสามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ที่จะไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ (สำนักวิชาการ 2555)

สำหรับโครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 ซึ่งประกอบด้วย 2 วิชาเอก คือ วิชาเอกการเมืองการปกครอง และวิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น และแบ่งแผนการศึกษาเป็น 2 แผน คือ หลักสูตรแผน ก สำหรับผู้ที่ต้องการทำวิทยานิพนธ์ และหลักสูตรแผน ข สำหรับผู้ที่ต้องการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยโครงการและรายละเอียดของหลักสูตร เป็นดังนี้

1) วิชาเอกการเมืองการปกครอง

แผน ก แบบ ก 2

ก. หมวดวิชาแกน 1 ชุดวิชา

80711 การวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

ข. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา

บังคับ 2 ชุดวิชา

81711 การเมืองการปกครองไทย

81712 แนวคิดทางการเมืองและสังคม
และเล็อก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้
83711 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ
83712 การสื่อสารทางการเมือง

ค. วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต)

83791 วิทยานิพนธ์

ง. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์การเมืองการ
ปกครอง

แผน ข

ก. หมวดวิชาแกน 1 ชุดวิชา

80711 การวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

ข. หมวดวิชาเฉพาะ 4 ชุดวิชา

บังคับ 2 ชุดวิชา

81711 การเมืองการปกครองไทย

81712 แนวคิดทางการเมืองและสังคม

และเล็อก 2 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้

83711 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ

83712 การสื่อสารทางการเมือง

83713 กรแสโลกศึกษา

83714 กระบวนการพัฒนาและทางเลือกสาธารณะ

ค. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา

83792 การศึกษาค้นคว้าอิสระ

ง. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

83793 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์การเมือง
การปกครอง

2) วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น

แผน ก แบบ ก 2

ก. หมวดวิชาแกน 1 ชุดวิชา

80711 การวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

ข. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา

82711 การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ

82712 ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น

82713 สัมมนาปัญหาเฉพาะการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ค. วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต)

83791 วิทยานิพนธ์

ง. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

83794 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์การเมือง
การปกครองท้องถิ่น

แผน ข

ก. หมวดวิชาแกน 1 ชุดวิชา

80711 การวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

ข. หมวดวิชาเฉพาะ 4 ชุดวิชา

บังคับ 3 ชุดวิชา

82711 การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ

82712 ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น

82713 สัมมนาปัญหาเฉพาะการเมืองการปกครองท้องถิ่น

และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาการระดับปริญญาโทของสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่เปิดสอน

ค. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

83792 การศึกษาค้นคว้าอิสระ

ง. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์

83794 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์การเมือง
การปกครองท้องถิ่น

ทั้งนี้ การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ภาคการศึกษาละไม่เกิน 2 ชุดวิชา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยติดตามบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้มีการจัดทำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี 2552 โดยการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ภายใต้ชื่อ โครงการติดตามนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ในฐานะสถาบันการศึกษาที่เปิดกว้างให้กับสาธารณะชนเพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อเสริมสร้างการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในการนี้ เพื่อเป็นการปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยผลการศึกษาในการติดตามบัณฑิตที่ผ่านมาพบว่า สถานภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จะมีช่วงอายุที่หลากหลายระหว่าง 20 – 65 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำแล้ว ในกลุ่มที่เป็นข้าราชการ พนักงานในหน่วยงานของรัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มพูนวิทยฐานะในการทำงาน เช่น เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ การศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก เป็นต้น

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว ซึ่งผู้ที่มีความคิดเห็นดังกล่าวส่วนใหญจะเป็นผู้ที่มีงานทำแล้ว และไม่มีเวลาในการเข้าศึกษาในเวลาราชการ หรือเข้าศึกษาทุกวัน แต่มีความเห็นว่า เอกสารการสอนและงานที่กำหนดให้ทำจะต้องมีความชัดเจน และต้องส่งถึงมือนักศึกษาให้เร็ว เนื่องจากเป็นอุปกรณ์สำคัญในการศึกษาด้วยตัวเอง และยังเห็นว่าการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ข้อมูลที่ชัดเจนแก่นักศึกษาใหม่ในการศึกษาในระบบทางไกล

ในเรื่องของแหล่งค้นคว้าข้อมูลของมหาวิทยาลัย ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อผู้ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย และไม่มีข้อมูลที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น หนังสือทางด้านรัฐศาสตร์มีน้อย ไม้ทันสมัย และชำรุด เป็นต้น นักศึกษาต้องอาศัยแหล่งค้นคว้าจากหน่วยงาน มหาวิทยาลัยอื่นที่มีอยู่ในพื้นที่ ทั้ง ๆ ที่ได้ชำระเงินค่าบำรุงห้องสมุดทุกภาคการศึกษา จึงทำให้เกิดปัญหาในการศึกษาค้นคว้าในการจัดทำรายงาน วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ

สำหรับปัญหาที่นักศึกษาพบในระหว่างการศึกษา มีทั้งในช่วงของก่อนการเข้าศึกษา ระหว่างการศึกษา และหลังการจบการศึกษา คือ การแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้า การปฐมนิเทศที่มีช่วงเวลาสั้น ๆ แต่ต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหาของหลักสูตรทั้งหมด การแจ้งกำหนดการสัมมนาเสริม/เข้มที่ล่าช้า กิจกรรมที่กำหนดให้ทำไม่ชัดเจน การขอคำปรึกษากับอาจารย์ค่อนข้างยาก ขั้นตอนการได้รับเอกสารการสำเร็จการศึกษาล่าช้า

ในการศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ของนักศึกษา หรือที่เรียกว่าวิจัยติดตามบัณฑิตนั้น สิ่งที่จะพบควบคู่กันก็คือ นักศึกษาที่ลาออกกลางคัน หรือไม่สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่ยังคงอยู่ของสถาบันการศึกษาหลายแห่ง และส่งผลต่อจำนวนผู้สมัครและจำนวนนักศึกษา

ลดลง โดย บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาถึงการลาออกกลางคัน การคงอยู่และการเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยพบว่า

1. สาเหตุการลาออกกลางคันของนักศึกษา ได้แก่ ความรู้ความสามารถ การบริการของมหาวิทยาลัย ระบบการเรียนการสอนทางไกล ความไม่พึงพอใจในการเป็นนักศึกษา มสธ. เศรษฐกิจ ความพร้อมในการเรียน และลักษณะส่วนตัว

2. วิธีการคงอยู่ของนักศึกษาให้อยู่ตลอดหลักสูตรมากที่สุด ทำได้โดย การแนะนำให้คำปรึกษา การติดตามการเรียนและให้คำปรึกษา การเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่หมดสภาพนักศึกษาเข้าเรียน

3. วิธีการเพิ่มจำนวนนักศึกษา คือ กลยุทธ์การเจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การประชาสัมพันธ์โดยใช้ระบบเครือข่าย การรณรงค์รับนักศึกษาโดยการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่และรับสมัครตามจุดต่าง ๆ ความสามารถในการรับนักศึกษาให้ดำเนินการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสาขาวิชาและคณาจารย์ การพิจารณาคัดเลือกและแจ้งผลโดยเร็ว และการสร้างจุดเด่นในการเรียนระดับปริญญาโทของ มสธ.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อติดตามบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ศึกษาในหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ทั้ง การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วนจากบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ บัณฑิตที่หมดสถานภาพ บัณฑิตที่หมดสถานภาพและสมัครเข้าศึกษาใหม่ และ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตลอดระยะเวลาที่สาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทำการเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 จนกระทั่งถึงปีการศึกษา 2558 (ซึ่งเป็นปีที่ทำการเก็บข้อมูลวิจัย) มีนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกซึ่งถือว่าเป็นประชากรวิจัยในครั้งนี้ทั้งหมด 1,847 คน และมีผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจำนวน 434 คน

คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างในแบบเจาะจงเพื่อทำการสัมภาษณ์แบบประชุมกลุ่มย่อย (focus groups) เพื่อให้ได้ข้อมูลแบบเจาะลึกและมีการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยกำหนดพื้นที่ที่เดินทางไปดำเนินการสัมภาษณ์ประชุมกลุ่มย่อยทั้ง 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือที่จังหวัดเชียงราย ภาคตะวันออกที่จังหวัดจันทบุรี ภาคใต้ที่จังหวัดพังงา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดอุดรธานี โดยมีการนัดหมายกับนักศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียงเข้าร่วมให้ข้อมูลด้วย ภูมิภาคละ 10 คน คละกันตามสถานภาพของประชากรที่กำหนดไว้ข้างต้น รวมแล้วจำนวน 40 คน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์แบบเชิงพรรณนา แต่ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลในโอกาสที่ได้พบปะกับทั้งนักศึกษา และ มหาบัณฑิตที่เดินทางมาติดต่อประสานงานเรื่องการเรียน และนักศึกษาที่เข้ารับการสัมภาษณ์ และอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมุมมอง

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้เสริมการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้สูตรคำนวณของทาโรยามาเนในการสุ่มตัวอย่างได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน เพื่อตอบแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นให้ตรงกับวัตถุประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก การเก็บข้อมูลจึงใช้แบบสัมภาษณ์ที่ทำการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์แบบประชุมกลุ่มย่อยให้ผู้เข้าร่วมให้ข้อมูลทำการอภิปรายร่วมกัน รวมประเด็นคำถามทั้งหมด 14 ข้อ รายละเอียดโปรดดูในภาคผนวก ซึ่งในการประชุมผู้เข้าให้ข้อมูลทุกคนได้แลกเปลี่ยนทัศนคติได้อย่างหลากหลาย เพราะด้วยผู้ให้ข้อมูลจะเข้าศึกษากันต่างปีการศึกษา การศึกษาหรือบรรยากาศการศึกษาแตกต่างกันไป จึงทำให้สามารถได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต รวมทั้งข้อดีและข้อเสียที่ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนได้รับ

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในประเด็นที่เป็นเรื่องรายละเอียดและเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารและจัดการภายในหน่วยงานและหลักสูตร ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้ทันทีและเป็นการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นส่วนตัว โดยแบบสอบถามแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เกี่ยวกับ เพศ อายุ ประเภทงานที่ทำ ประสบการณ์การทำงาน และสถานภาพทางการศึกษา ณ ปัจจุบัน
2. คำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการนำไปใช้ประโยชน์ (การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์) ประกอบด้วยข้อคำถาม 12 ข้อ และคำถามปลายเปิดอีก 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบประชุมกลุ่มย่อย (focus groups) โดยนำแต่ละประเด็นคำถามมาประมวลและวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ กำหนดน้ำหนักของคะแนนในประเด็นคำถามต่างๆ เป็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง	มากที่สุด
4 หมายถึง	มาก
3 หมายถึง	ปานกลาง

2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด
สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยถ้อยแถลงต่อไปนี้		
1.00-1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81-2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
2.61-3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
3.41-4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.21-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
สำหรับคำถามปลายปิดและการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับคำถามปลายเปิด

ทั้งนี้ ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นข้อมูลเสริมเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีความ
ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้แก่ สถานภาพปัจจุบันของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ และการใช้ประโยชน์ของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียน และประเด็นปัญหาด้านการบริการการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

4.1 สถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโทเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 จนถึงปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,847 คน มีผู้ที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 434 คน จากการศึกษาพบว่า สถานภาพของผู้ที่เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำประจำอยู่แล้วในหลากหลายอาชีพ ทั้งในภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน แต่ก็ยังมีผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสมัครเข้าศึกษาต่อด้วยจำนวนหนึ่ง

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า พื้นความรู้หรือวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่นักศึกษานำมาสมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตก็มีความแตกต่างกันหลากหลายด้วย บางคนจบด้านการบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ฯ ดังนั้น จึงทำให้พื้นฐานความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ของนักศึกษาแต่ละคนไม่เท่ากัน และการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทก็เพื่อยกระดับวุฒิการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการปรับเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือปรับตำแหน่งงาน หรือเปลี่ยนสายงาน ดังตัวอย่าง นางสาวเมษยา เอื้ออารีย์กุล มีอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน และเมื่อเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปสอบบรรจุเป็นพนักงานท้องถิ่นตามที่ต้องการทำให้มีอาชีพที่มั่นคงมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตได้นำวุฒิการศึกษาที่ได้ไปสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกในหลายสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยของสงฆ์ รวมทั้ง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อสาขาวิชารัฐศาสตร์ ได้เปิดสอนในระดับปริญญาเอก

กล่าวโดยสรุป สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม แต่โดยรวมแล้วสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีงานทำแล้วทุก

คน และมีการปรับเปลี่ยนสายงาน และขึ้นเงินเดือนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งของหน่วยงาน

ส่วนนักศึกษาบางส่วนที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ระยะเวลาศึกษา 6 ปีการศึกษา) พบสาเหตุที่สำคัญ คือ

1. ภาระหน้าที่ในงานที่รับผิดชอบ ดังที่กล่าวแล้วว่า ผู้ที่เข้าศึกษาเกือบทุกคนเป็นผู้ที่มีงานทำแล้ว ดังนั้น เมื่อถึงช่วงที่ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จ หรือได้รับมอบหมายงานเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ต้องยึดงานในหน้าที่ไว้ก่อน และปล่อยวางเรื่องเรียนจนทำให้ลืมหือหรือล่าต่อการนำเรื่องการเรียนมาดำเนินการต่อ ดังที่ นางดาริน แก้วมูล มหาบัณฑิตรุ่นแรกได้กล่าวถึงการพูดคุยกับเพื่อนที่เข้าศึกษารุ่นเดียวกันตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 แต่จนถึงขณะนี้ ก็ยังไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากสาเหตุดังกล่าว ประกอบกับเมื่อปล่อยระยะเวลาให้ล่วงเลยไป อายุราชการก็เหลือน้อย ทำให้ไม่รู้ว่าจะนำปริญญาไปใช้ทำอะไร จึงไม่กลับไปศึกษาต่อ

2. การห่างไกลจากอาจารย์ที่ปรึกษา ด้วยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล แบบรวมศูนย์วิชาการไว้ที่ส่วนกลาง และพยายามใช้สื่อการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ แทนการส่งอาจารย์ลงไปให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ทำให้ปฏิสัมพันธ์ทางการศึกษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนไม่เกิดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่า ในการสัมมนาชุดวิชาจะกำหนดให้มีการสัมมนาเสริมแบบเผชิญหน้าชุดวิชาละ 2 ครั้งต่อภาคการศึกษา แต่ระยะเวลาไม่เพียงพอต่อการขอรับคำปรึกษา เพราะนักศึกษาจะต้องจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอในการสัมมนาแต่ละครั้ง การเดินทางเข้าไปพบด้วยตนเอง นักศึกษาที่อยู่ห่างไกลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกรณีที่มหาวิทยาลัยปิดต่าง ๆ ได้เปิดวิทยาเขตในพื้นที่เกือบทุกจังหวัด รวมทั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่งกระจายกันอยู่เต็มพื้นที่และมีระยะทางที่ใกล้กว่าศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. ที่มีอยู่เพียง 10 แห่งทั่วประเทศ ดังนั้น การเปลี่ยนสถาบันการศึกษามาศึกษาในสถาบันที่อยู่ในพื้นที่ ไม่ต้องเดินทางไกล จะช่วยลดค่าใช้จ่ายได้มาก

จาก 2 ประเด็น ที่ได้รับข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับนักศึกษาใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก เห็นพ้องกันในเรื่องดังกล่าว และทำให้ผู้ศึกษาหลายคนย้ายไปศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่น และหลายคนไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ และบางคนก็ไปสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่น แล้วกลับมาศึกษาต่ออีกเพื่อให้สำเร็จการศึกษา

4.2 การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของ มสธ. และหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษานั้น มีความแตกต่างจากวิธีการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีมาก โดยการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาต้องแบ่งเวลาสำหรับการศึกษาทบทวน การทำกิจกรรมประจำชุดวิชา การเข้ารับการสัมมนาเข้มและสัมมนาเสริมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับนักศึกษาที่เคยศึกษาระดับปริญญาตรีกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะรู้สึกว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการที่จะศึกษาด้วยตัวเอง อย่างเช่น นางสาวลลิกา รุจิคนานนท์ (ชื่อเดิม นางสาวกมลแพง พันธัง) กล่าวถึงระบบการเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชว่า เป็นระบบที่ทำให้คนอ่านหนังสือมากขึ้น มีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น และเป็นระบบการศึกษาที่ต้องมีวินัยในตัวเอง เช่นเดียวกับนักศึกษาในกลุ่มจันทร์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติธรรม ณ เขาแจ้เบง อำเภอสอยดาว ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสาขาวิชารัฐศาสตร์ มสธ. และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่เห็นว่าระบบการเรียนการสอนของ มสธ. ยังเหมาะสมกับกลุ่มตน เพราะถ้านักศึกษาสามารถรวมกลุ่มกันได้เป็นจำนวน ไม่ต่ำกว่า 10 คน มหาวิทยาลัยจะจัดสถานที่สัมมนาประจำชุดวิชาให้ในภูมิภาคของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยลง

แต่ยังมีนักศึกษาบางคนที่ไม่คุ้นเคยกับการศึกษาด้วยตัวเอง และเห็นว่า การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้ายังคงมีความจำเป็น และการทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้นักศึกษาได้ร่วมกันคิดและทำงานร่วมกันด้วย แต่ปัญหาที่สำคัญของคนที่ย้าย มสธ. คือ หน้าที่การงานที่ทุกคนต้องรับผิดชอบ ถ้าไม่มีการกำหนดไว้ให้เข้ามาพบกันก็จะไม่มีโอกาสพบกัน และเมื่อทุกคนเรียนชุดวิชาจนครบโครงสร้างแล้ว และมาทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระแล้วก็จะเป็นลักษณะตัวใครตัวมัน ต่างคนต่างทำเรื่องของตัวเอง ไม่ค่อยได้ติดต่อกัน จะเหลือก็เพียงกลุ่มเล็ก ๆ ที่ต้องจับกลุ่มกันเอง อย่างเช่นนักศึกษาที่เข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตแล้ว ก็จะตั้งกลุ่มติดต่อกันเพื่อคอยติดตามและปรึกษากันเรื่องของการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระและเรื่องอื่น ๆ อีกทั้งมีการกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ยิ่งขณะนี้ช่องทางในการติดต่อสื่อสารเปิดกว้างมากขึ้นในหลายช่องทาง ทำให้เกิดการช่วยกันเรียนและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้

ดังนั้น ในการศึกษาระบบการศึกษาทางไกลจำเป็นต้องที่มหาวิทยาลัย สาขาวิชา และนักศึกษา จะต้อง มีช่องทางในการประสานติดต่อกันได้ในหลาย ๆ ช่องทาง และใช้

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการเรียนการสอน แต่ก็ยังคงให้ความสำคัญกับการพบปะแบบเผชิญหน้าด้วย

ในส่วนของนักศึกษาได้มีการจัดการหาช่องทางในการช่วยเหลือกันผ่านช่องทางกา รสื่อสารที่หลากหลาย แต่สิ่งที่พบว่าเป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาในการเดินทางจัดทำ วิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระคือ การติดต่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ไม่ สามารถประสานติดต่อได้โดยตรง และบางครั้งนักศึกษาก็เกรงใจอาจารย์ไม่กล้าโทรศัพท์คุย ไม่รู้ว่าอาจารย์จะว่างช่วงไหน ซึ่ง นายสามารถ หมั่นนอก นายอำเภอที่จังหวัดอุดรธานี กล่าว ว่า “ผมต้องใช้วิธีขอเข้าไปเรียนกับพวกที่เรียนปริญญาเอกด้วย เพื่อจะขอคุยกับอาจารย์” ซึ่งก็ ถือเป็นวิธีการแก้ปัญห่อีกวิธีหนึ่ง

ทั้งนี้ นายสามารถ หมั่นนอก ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนของ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ว่า ควรมีการสอนเรื่องของการทำวิจัย ตั้งแต่ต้น และให้ นักศึกษาได้คิดและทำงานในลักษณะที่เป็นการวิจัยในแต่ละขั้นตอน โดยเชื่อมโยงกับงานที่ กำหนดให้นักศึกษาทำในแต่ละชุดวิชา เพื่อนักศึกษาจะได้ทำงานที่เสนอในแต่ละชุดวิชามาทำ การต่อยอดในการทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระได้เร็วขึ้น เช่นเดียวกับ นางดรุณี กุลวงศ์ ที่เห็นด้วยให้มีการจัดการศึกษาชุดวิชาระเบียบวิธีวิจัยไว้ตั้งแต่ในภาคการศึกษาต้น ๆ โดยให้เหตุผลว่า “...เดี๋ยวนี้ขนาดเด็กประถม เวลาครูให้ทำรายงาน ยังบอกให้ทำให้ลักษณะของ การวิจัย มีแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ ต้องอ้างอิงด้วย จึงเห็นว่า ขนาดเด็กประถมยังทำได้ แล้วเราโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ก็ต้องทำได้เหมือนกัน...” (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม 2559) แต่ ในประเด็นเดียวกัน นักศึกษาและมหาบัณฑิตทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมองว่า การเรียนเรื่อง ระเบียบวิธีวิจัย ควรไปไว้ในตอนท้าย ๆ เพราะนักศึกษาหลายคนไม่เคยรู้เรื่องวิธีการวิจัยเลย ทำให้รู้สึกท้อ

ในประเด็นเรื่องของการจัดลำดับชุดวิชาในการศึกษาตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตนั้น จะกำหนดชุดวิชาการวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัย ทางรัฐศาสตร์ ไว้ในภาคต้นของปีการศึกษาที่ 1 เมื่อนักศึกษาใหม่เข้าทำการศึกษาจะต้อง ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาดังกล่าวเป็นชุดวิชาแรกคู่กับชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย ทำใ้ นักศึกษารู้สึกว่าเป็นชุดวิชาที่ยากมาก และมีนักศึกษาหลายคนสอบไม่ผ่าน หรือบางคนก็ได้ คะแนนออกมาไม่ค่อยดีนัก

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงความยากง่ายของชุดวิชาที่เปิดให้ทำการลงทะเบียนเรียนก็มี ความยากง่ายต่างกันไป ในประเด็นดังกล่าวข้างต้นคณาจารย์ที่สอนในระดับบัณฑิตศึกษาเองก็ มองเห็นไม่ต่างอะไรกับนักศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้เคยมีการเสนอให้นำชุดวิชาการ วิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยไปให้นักศึกษาทำการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษา

สุดท้ายก่อนที่นักศึกษาจะทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อไม่ให้นักศึกษาลืมเรื่องของระเบียบวิธีวิจัย และสามารถทำควบคู่ไปด้วยกันได้ ซึ่งเคยมีการพูดคุยกันในการประชุมคณาจารย์บัณฑิตศึกษาศาखाวิชาการรัฐศาสตร์

แต่ก็มีประเด็นที่มีการคิดวิเคราะห์กันออกไปอีกว่า สิ่งที่ทำให้ชุดวิชาการวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ยากสำหรับนักศึกษาทั้งที่มีพื้นด้านรัฐศาสตร์และไม่มีพื้นทางด้านรัฐศาสตร์ แล้วต้องมาเรียนเป็นชุดวิชาแรกในปีการศึกษาที่ 1 นั้น เกิดจากเนื้อหาของชุดวิชาดังกล่าวนั้นยากจริงและมีเนื้อหาเยอะ เพราะมีการนำเนื้อหาทางด้านรัฐศาสตร์ใน 3 เรื่องใหญ่ ๆ เข้ามารวมไว้ในชุดวิชาเดียว 15 หน่วยกิตสอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์การเมือง 2) เรื่องวิธีการ 3) เรื่องระเบียบวิธีวิจัย จึงทำให้รายละเอียดเนื้อหาของชุดวิชามีจำนวนมาก หากนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ที่ดีพอ ก็จะรู้สึกว่าชุดวิชานี้ยาก

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตที่ใช้ทำการเรียนการสอนอยู่ในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2546 – 2559) ยังคงชุดวิชาเดิมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเกินกว่าร้อยละ 50 ถึงแม้สาขาวิชารัฐศาสตร์จะมีการปรับปรุงหลักสูตรมาแล้ว แต่ก็เพียงแค่ปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย เพื่อเพิ่มหน่วยกิตชุดวิชาจากเดิม 5 หน่วยกิต เป็น 6 หน่วยกิต และมีการเพิ่มวิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่นเข้าไปในหลักสูตรเดิม และตัดชุดวิชาบางชุดวิชาออกไปจากหลักสูตรเท่านั้น ซึ่งเนื้อหาของชุดวิชาที่ยังคงอยู่ในหลักสูตรแต่ละชุดวิชาแทบจะไม่ได้มีการปรับปรุง ซึ่งชุดวิชาที่มีการเสนอปรับปรุงเนื้อหาก็มีเพียง 2 ชุดวิชาเท่านั้น คือ ชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย และชุดวิชาแนวคิดทางการเมืองและสังคม

ในปีการศึกษา 2558 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดให้หลักสูตรทุกหลักสูตรที่ทำการเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาต้องมีการพิจารณาให้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี สาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตและแล้วเสร็จในปี 2559 ทำให้ต้องงดรับนักศึกษาใหม่ที่จะเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2559 ไป เพราะต้องรอให้สำนักงานกรรมการการอุดมศึกษารับรองหลักสูตรให้แล้วเสร็จก่อน ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 จะเปิดรับนักศึกษาอีกครั้งคือในปีการศึกษา 2560 โดยหลักสูตรดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงอยู่พอสมควร โดยเฉพาะการแยกเนื้อหาของชุดวิชาการวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ออกเป็น 2 ชุดวิชา คือ ชุดวิชาการวิเคราะห์การเมือง และชุดวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ และยังมีการผลิตชุดวิชาใหม่ และปรับปรุงชุดวิชาเดิมให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการจัดลำดับชุดวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนใหม่ คือ นำชุดวิชาที่เป็นเนื้อหาความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์มากำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนก่อนชุดวิชาระเบียบวิธีวิจัย แต่ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารชุดวิชาต่าง ๆ จะต้องมีการปรับกิจกรรมประจำชุดวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาจัดทำมีความเชื่อมโยงกับสิ่งที่นักศึกษาจะสามารถต่อยอดในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระต่อไปได้ด้วย

4.3 การใช้ประโยชน์ของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียน

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มีการกำหนดอาชีพที่เมื่อผู้ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรสำเร็จออกไปแล้วจะสามารถนำวิชาความรู้ไปประกอบอาชีพในสังคมไทยได้ ดังต่อไปนี้

1. นักการเมืองระดับชาติ
2. นักการเมืองระดับท้องถิ่น
3. นักวิชาการ
4. นักวิจัย
5. อาจารย์
6. ข้าราชการ/พนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบริษัทเอกชน
7. องค์กรพัฒนาเอกชน

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลพบว่า สิ่ง que ทุกคนได้รับคือความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียกว่า “การเมือง” มากขึ้น และสามารถนำไปแนะนำให้ความรู้กับประชาชนได้อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เขาได้เข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนในพื้นที่ ซึ่งนั่นคือประโยชน์ที่เกิดจากการนำความรู้ไปขยายต่อให้คนอื่นได้เกิดปัญญาต่อ

แต่สิ่งที่ผู้ศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์ได้รับมากอีกประการหนึ่งคือความภาคภูมิใจที่ได้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท และนำความรู้ไปทำประโยชน์ให้กับทั้งตัวเองและบุคคลอื่น โดยหลายคนได้นำวุฒิการศึกษาไปปรับเลื่อนขั้นเงินเดือน ปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น หรือบางคนถึงกับเปลี่ยนงานจากภาคเอกชนมาเป็นภาครัฐได้ดังที่กล่าวไว้ในตอนต้น และบางคนก็ยังสามารถนำวุฒิไปสมัครเรียนต่อในระดับปริญญาเอกในสถาบันการศึกษาหลาย ๆ แห่ง

จะเห็นได้ว่า ในภาพรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตได้นำวิชาความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทั้งในการพัฒนางานในหน้าที่ พัฒนาตัวเอง และประเทศชาติ ซึ่งผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลายคนเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ เช่น เป็น

นักการเมืองระดับชาติระดับท้องถิ่น นักธุรกิจ ที่เข้าศึกษาตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกับสถาบันพระปกเกล้า

4.4 ประเด็นปัญหาด้านการบริการการศึกษา

ระบบการศึกษาทางไกลสำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หัวใจสำคัญคือเรื่องของสื่อการศึกษา ระบบการให้บริการ ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อประสานงาน ซึ่งล้วนส่งผลต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา เพราะสิ่งเหล่านี้จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในระบบการศึกษาทางไกลทุกคนได้มีความรู้สึกไม่ห่างไกลจากมหาวิทยาลัย ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว แต่ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะมีปัญหาในส่วนของการให้บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่พอสมควร โดยเฉพาะเรื่องของการได้เรียน การได้รับหนังสือเรียนล่าช้า และยังขาดแคลนแหล่งข้อมูลที่จะใช้ค้นคว้า โดยเฉพาะนักศึกษาที่อยู่ในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ แหล่งค้นคว้าหรือตำราทางด้านรัฐศาสตร์มีน้อยมาก และล้าสมัย นักศึกษาหลายคนแก้ไขปัญหาโดยการเข้าไปค้นคว้าจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยอื่นในพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น แต่สำหรับบางคนในพื้นที่ไม่มีสถาบันการศึกษาอยู่ ก็ต้องใช้วิธีเดินทางค้นหาแหล่งข้อมูลบ้าง ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตบ้าง ซึ่งบางครั้งก็ได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

การให้บริการตอบปัญหาต่าง ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่จะทำการประสานติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่รับผิดชอบระดับปริญญาโทโดยตรง ซึ่งบางครั้งก็ไม่ได้ข้อมูล เพราะเจ้าหน้าที่ติดภาระงาน ไม่สามารถให้คำตอบในช่วงที่นักศึกษาติดต่อไปได้

ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม

ผลการศึกษาจากการทอดแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับมาทั้งสิ้น 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตาราง 1 เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	30	40.54
หญิง	38	51.35
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

ประเด็นเรื่องเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 51.35 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ตาราง 2 อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 -30 ปี	4	5.41
31-40 ปี	40	54.05
41-50 ปี	20	27.03
51-60 ปี	8	10.81
60 ปีขึ้นไป	-	-
ไม่ตอบ	2	2.7
รวม	74	100

ประเด็นเรื่องอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 31-40 จำนวน 40คน คิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 อายุ 51-60 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 และอายุ 20-30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตาราง 3 ประเภทงานที่ทำ

ประเภทงานที่ทำ	จำนวน	ร้อยละ
กิจการของตนเองและมีรายได้ประจำ	6	8.11
กิจการของครอบครัว	4	5.41
รับราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ	40	54.05
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	-	-
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	4	5.41
พนักงานองค์การต่างประเทศ/ระหว่างประเทศ	-	-
อื่นๆ	18	24
ไม่ตอบ	2	2.7
รวม	74	100

ในประเด็นเรื่องประเภทงานที่ทำ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประเภทงานที่ทำคือ รับราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมาคืออื่นๆ เช่นผู้ประกอบการ นักศึกษา เจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24 กิจการของตนเองและมีรายได้ประจำ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 กิจการของครอบครัวและพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 4 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตาราง 4 ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	-	-
1-5 ปี	12	16.22
6-10 ปี	18	24.32
11-15 ปี	18	24.32
16-20 ปี	6	8.11
20 ปีขึ้นไป	14	18.92
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

ในประเด็นเรื่องประสบการณ์การทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี และ 11-15 ปี จำนวน 18 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 24.32 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 20 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 มีประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ตาราง 5 สถานภาพทางการศึกษา ณ ปัจจุบัน

สถานภาพทางการศึกษา ณ ปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
สำเร็จการศึกษาแล้ว	14	18.92
อยู่ระหว่างการศึกษา	60	81.08
ไม่ตอบ	-	-
รวม	74	100

ในประเด็นเรื่องสถานภาพทางการศึกษา ณ ปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 81.08 รองลงมาคือ สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการนำไปใช้ประโยชน์

ตาราง 6 ท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านรัฐศาสตร์ หรือไม่

ท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านรัฐศาสตร์ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	42	56.76
ไม่ใช่	32	43.24
ไม่ตอบ	-	-
รวม	74	100

ในประเด็นเรื่องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านรัฐศาสตร์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 56.76 รองลงมาคือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์

นิติศาสตร์ พยาบาล รัฐประศาสนศาสตร์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ธุรกิจโรงแรม) บริหาร
การจัดการ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24

ตาราง 7 การมีงานทำก่อนเข้าศึกษา มสธ.

การมีงานทำก่อนเข้าศึกษา มสธ.	จำนวน	ร้อยละ
มีงานทำอยู่แล้ว	58	78.38
ไม่มีงานทำ	6	8.11
อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติ	-	-
อื่นๆ เช่น กำลังศึกษาอยู่สถาบันอื่น เป็นต้น	4	5.41
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

ประเด็นเรื่องการมีงานทำก่อนเข้าศึกษา มสธ. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีงานทำ
อยู่แล้ว จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 78.38 รองลงมาคือ ไม่มีงานทำ จำนวน 6 คน คิดเป็น
ร้อยละ 8.11 และอื่นๆ เช่น กำลังศึกษาอยู่สถาบันอื่น เป็นต้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41
และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ตาราง 8 การทำงานหลังสำเร็จการศึกษาจาก มสธ. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การทำงานหลังสำเร็จการศึกษาจาก มสธ.	จำนวน	ร้อยละ
ทำงานเดิม	56	75.68
เปลี่ยนงานใหม่โดยใช้วุฒิการศึกษาจาก มสธ.	20	27.03
เพิ่งได้งานทำครั้งแรก	-	-
ยังไม่ได้งานทำ	2	2.7
ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน	14	18.92
ได้เลื่อนตำแหน่ง	10	13.51

ประเด็นเรื่องการทำงานหลังสำเร็จการศึกษาจาก มสธ. สามารถจำแนกตามรายชื่อ
ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานเดิม จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 75.68
2. ผู้ตอบแบบสอบถามได้เปลี่ยนงานใหม่โดยใช้วุฒิการศึกษาจาก มสธ. จำนวน 20 คน
คิดเป็นร้อยละ 27

3. ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลื่อนขั้นเงินเดือน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92
4. ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลื่อนตำแหน่ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51
5. ผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ได้งานทำ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตาราง 9 ลักษณะงานที่ทำตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาจาก มสธ.

งานที่ทำตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาจาก มสธ.	จำนวน	ร้อยละ
ตรง/สอดคล้อง	42	56.76
ไม่ตรง/ไม่สอดคล้อง	22	29.73
อื่นๆ	4	5.41
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

ประเด็นเรื่องงานที่ทำสอดคล้องกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาจาก มสธ. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่างานที่ทำมีความสอดคล้องและตรงกับสาขาที่เรียน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 56.76 รองลงมาคือ เห็นว่างานที่ทำไม่ตรงและไม่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 อื่นๆ เช่น สามารถนำมาประยุกต์กับงานที่ทำได้ ไม่ตรงแต่ปรับใช้ได้ เป็นต้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ตาราง 10 สามารถนำความรู้จากสาขาวิชาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

สามารถนำความรู้จากสาขาวิชาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	36	48.65
มาก	28	37.84
ปานกลาง	6	8.11
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	2	2.7
รวม	74	100

ประเด็นเรื่องสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด สามารถนำความรู้จากสาขาวิชาไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 48.65 รองลงมาคือ สามารถนำความรู้จากสาขาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานในระดับมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 และสามารถนำความรู้จากสาขาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตาราง 11 การได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา

การได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	14	18.92
มาก	36	48.65
ปานกลาง	12	16.22
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	10	13.51
รวม	74	100

ประเด็นเรื่อง การได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชาในระดับมาก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 48.65 รองลงมาคือ ได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา ในระดับมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา ในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 และได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51

ตาราง 12 วิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอต่อที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ หลังจากสำเร็จการศึกษา มสธ.

วิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอต่อที่ประชุมระดับชาติ/นานาชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอเผยแพร่ในระดับชาติ พ.ศ.	2	2.7
ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอเผยแพร่ระดับนานาชาติ พ.ศ. ..	-	-
ไม่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	26	35.14
ไม่ตอบ	46	62.16
รวม	74	100

ประเด็นเรื่องวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอต่อที่ประชุมระดับชาติ/นานาชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด วิทยานิพนธ์ไม่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอระดับชาติ/นานาชาติ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14 รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอระดับชาติ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 62.16

ท่านได้รับความรู้จากสื่อการสอนมากน้อยเพียงใด

ตาราง 13 การได้รับความรู้จากการใช้สื่อประมวลสาระ

ประมวลสาระ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	30	40.54
มาก	36	48.65
ปานกลาง	6	8.11
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	2	2.7
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.33 \quad S.D. = .62$$

ประเด็นเรื่องการได้รับความรู้จากการใช้สื่อประมวลสาระ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดได้รับความรู้จากสื่อประมวลสาระในระดับมาก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ

48.65 รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากประมวลสาระในระดับมากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 และได้รับความรู้จากประมวลสาระในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตน ได้รับความรู้จากสื่อประมวลสาระโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$)

ตาราง 14 การได้รับความรู้จากการใช้สื่อแผนกิจกรรม

แผนกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	16	21.62
มาก	44	59.46
ปานกลาง	10	13.51
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.09 \quad S.D. = .6$$

ประเด็นเรื่องการได้รับความรู้จากการใช้สื่อแผนกิจกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแผนกิจกรรมในระดับมาก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 59.46 รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแผนกิจกรรมในระดับมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแผนกิจกรรมในระดับปานกลาง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตน ได้รับความรู้จากสื่อแผนกิจกรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$)

ตาราง 15 การได้รับความรู้จากการใช้สื่อแนวการศึกษา

แนวการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	22	29.73
มาก	36	48.65
ปานกลาง	12	16.22
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	2	2.7
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.06 \quad S.D. = .85$$

ประเด็นเรื่องการได้รับความรู้จากการใช้สื่อแนวการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแนวการศึกษาในระดับมาก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 48.65 รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแนวการศึกษาในระดับมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแนวการศึกษาในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 ได้รับความรู้จากการใช้สื่อแนวการศึกษาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตน ได้รับความรู้จากสื่อแผนกกิจกรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$)

ตาราง 16 การได้รับความรู้จากการใช้ CD/DVD

การใช้ CD/DVD	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	10	13.51
มาก	14	18.92
ปานกลาง	22	29.73
น้อย	14	18.92
น้อยที่สุด	10	13.51
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3 \quad S.D. = 1.24$$

ประเด็นเรื่องการได้รับความรู้การใช้ CD/DVD ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเห็นว่าจะได้รับความรู้จากการใช้ CD/DVD ในระดับปานกลาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากการใช้ CD/DVD ในระดับมากและน้อย จำนวน 14 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ได้รับความรู้จากการใช้ CD/DVD ในระดับมากที่สุดและน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตน ได้รับความรู้จากการใช้ CD/DVD โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3$)

ตาราง 17 การได้รับความรู้จากสื่ออื่นๆ (เช่น สัมมนาเข้ม-เสริม, Internet, หนังสือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น, อาจารย์ผู้สอน, ห้องสมุด เป็นต้น)

อื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	4	5.41
มาก	6	8.11
ปานกลาง	-	-
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	64	86.49
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.4 \quad S.D. = .49$$

ประเด็นเรื่องการได้รับความรู้จากการใช้สื่ออื่นๆ (สัมมนาเข้ม-เสริม, Internet, หนังสือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น, อาจารย์ผู้สอน, ห้องสมุด เป็นต้น) ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าจะได้รับความรู้จากการใช้สื่ออื่นๆ (สัมมนาเข้ม-เสริม, Internet, หนังสือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น, อาจารย์ผู้สอน, ห้องสมุด เป็นต้น) ในระดับมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากการใช้สื่ออื่นๆ (สัมมนาเข้ม-เสริม, Internet, หนังสือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น, อาจารย์ผู้สอน, ห้องสมุด เป็นต้น) ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 86.49

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตน ได้รับความรู้จากการใช้สื่ออื่นๆ (สัมมนาเข้ม-เสริม, Internet, หนังสือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น, อาจารย์ผู้สอน, ห้องสมุด เป็นต้น) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.4$)

ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากสื่อการสอนอื่นๆ

- ศึกษาด้วยตนเอง
- ซีท เอกสารการสอน การสัมมนา

ท่านใช้บริการในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ตาราง 18 การสืบค้นข้อมูลจาก Internet

Internet	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	54	72.97
มาก	10	13.51
ปานกลาง	6	8.11
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.69 \quad S.D. = .62$$

ประเด็นเรื่องการสืบค้นข้อมูลจาก Internet ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าในการสืบค้นข้อมูลจาก Internet ในระดับมากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 72.97 รองลงมาคือ สืบค้นข้อมูลจาก Internet ในระดับมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 สืบค้นข้อมูลจาก Internet ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้สืบค้นข้อมูลจาก Internet โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$)

ตาราง 19 การสืบค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศ (ห้องสมุด มสธ.)

สำนักบรรณสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	10	13.51
มาก	20	27.03
ปานกลาง	18	24.32
น้อย	18	24.32
น้อยที่สุด	4	5.41
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.2 \quad S.D. = 1.14$$

ประเด็นเรื่องการสืบค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศ (มสธ.) ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ที่สืบค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศในระดับมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 รองลงมาคือ สืบค้นข้อมูลจากบรรณสารสนเทศในระดับปานกลาง และน้อย จำนวน 18 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 24.32 สืบค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศในระดับมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 สืบค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศในระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้สืบค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.2$)

ตาราง 20 การสืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทย์พัฒนา

ศูนย์วิทย์พัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	10	13.51
มาก	26	35.14
ปานกลาง	14	18.92
น้อย	16	21.62
น้อยที่สุด	4	5.41
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.31 \quad S.D. = 1.14$$

ประเด็นเรื่องการสืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนา ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด สืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนาในระดับมาก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14 รองลงมาคือ สืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนาในระดับน้อย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 สืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนาในระดับปานกลาง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 สืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนาในระดับมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 และ สืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนาในระดับมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้ สืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยพัฒนา โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$)

ตาราง 21 การสืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชาที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	8	10.81
มาก	30	40.54
ปานกลาง	8	10.81
น้อย	16	21.62
น้อยที่สุด	6	8.11
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.26 \quad S.D. = 1.2$$

ประเด็นเรื่องการสืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด สืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับมาก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 รองลงมาคือ สืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับน้อย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 สืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับมากที่สุดและปานกลาง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 สืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้ สืบค้นข้อมูลจากสาขาวิชาที่ศึกษา โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$)

ตาราง 22 การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ (เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ วิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ หอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดประชาชน หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น)

อื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	-	-
มาก	4	5.41
ปานกลาง	2	2.7
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	66	89.19
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3 \quad S.D. = 1.22$$

ประเด็นเรื่องสืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ (เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ วิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ หอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดประชาชน หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น) ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด สืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 รองลงมาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในระดับปานกลาง และน้อยที่สุด จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้สืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ (เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ วิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ หอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดประชาชน หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3$)

ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการสืบค้นจากแหล่งอื่น

- ห้องสมุดประชาชนจังหวัด/อำเภอ/กศน
- ร้านจำหน่ายหนังสือ

ท่านได้นำความรู้จากแหล่งต่อไปนี้ไปใช้ในการเรียนมากน้อยเพียงใด

ตาราง 23 การนำความรู้จากการสัมมนาเข้ม/เสริมไปใช้ในการเรียนการสอน

การสัมมนาเข้ม/เสริม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	30	40.54
มาก	40	54.05
ปานกลาง	-	-
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.43 \quad S.D. = .49$$

ประเด็นเรื่องการนำความรู้จากการสัมมนาเข้ม/เสริมไปใช้ในการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ที่ได้นำความรู้จากการสัมมนาเข้ม/เสริมไปใช้ในการเรียนในระดับมาก จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมาคือ ได้นำความรู้จากการสัมมนาเข้ม/เสริมไปใช้ในการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้นำความรู้จากการสัมมนาเข้ม/เสริมไปใช้ในการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$)

ตาราง 24 การนำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ประจำกลุ่ม

คำแนะนำของอาจารย์ประจำกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	40	54.05
มาก	28	37.84
ปานกลาง	-	-
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.59 \quad S.D. = .49$$

ประเด็นเรื่องการนำความรู้จากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มไปใช้ในการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้นำความรู้จากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มไปใช้ในการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมาคือ ได้นำความรู้จากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มไปใช้ในการเรียนในระดับมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้นำความรู้จากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มไปใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$)

ตาราง 25 การนำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษา ค้นคว้าอิสระ

คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ การศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	30	40.54
มาก	28	37.84
ปานกลาง	4	5.41
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	12	16.22
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.42 \quad S.D. = .61$$

ประเด็นเรื่องการนำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระไปใช้ในการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ได้นำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระไปใช้ในการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 รองลงมาคือ ได้นำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระไปใช้ในการเรียนในระดับมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 ได้นำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระไปใช้ในการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้นำความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระไปใช้ในการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$)

ตาราง 26 การนำความรู้จากหนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์

หนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชา รัฐศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	28	37.84
มาก	34	45.95
ปานกลาง	4	5.41
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	8	10.81
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.36 \quad S.D. = .59$$

ประเด็นเรื่องการนำความรู้จากหนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปใช้ในการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ได้นำความรู้จากหนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปใช้ในการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 45.95 รองลงมาคือ ได้นำความรู้จากหนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปใช้ในการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 ได้นำความรู้จากหนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปใช้ในการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนได้นำความรู้จากหนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปใช้ในการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$)

ตาราง 27 การนำความรู้จากแหล่งอื่น ๆ ไปใช้ในการเรียนการสอน

การนำความรู้จากแหล่งอื่น ๆ (เช่น ศึกษาจากตำราเรียน, แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เอกสาร บทความต่างๆ) ไปใช้ในการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	-	-
มาก	2	2.7
ปานกลาง	2	2.7
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ตอบ	70	94.59
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.5 \quad S.D. = .5$$

ประเด็นเรื่องการนำความรู้จากแหล่งอื่น ๆ (เช่น ศึกษาจากตำราเรียน, แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ, เอกสารบทความต่างๆ) ไปใช้ในการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด นำความรู้จากแหล่งอื่นไปใช้ในการเรียนในระดับมากและปานกลาง จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.27 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 94.59

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การนำความรู้จากแหล่งอื่น ๆ (เช่น ศึกษาจากตำราเรียน, แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ, เอกสารบทความต่างๆ) ไปใช้ในการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.5$)

ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการนำความรู้ไปใช้

- ในการทำงาน

ปัญหาที่ท่านพบระหว่างที่ศึกษาที่ มสธ.

ตาราง 28 ปัญหาจากการปฐมนิเทศ

การปฐมนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	8	10.81
มาก	2	2.7
ปานกลาง	16	21.62
น้อย	32	43.24
น้อยที่สุด	12	16.22
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.46 \quad S.D. = 1.15$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการปฐมนิเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าการปฐมนิเทศ จะพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมาคือ เห็นว่าการปฐมนิเทศพบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 เห็นว่าการปฐมนิเทศพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 เห็นว่าการปฐมนิเทศพบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 เห็นว่าการปฐมนิเทศพบปัญหาในระดับมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการปฐมนิเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46$)

ตาราง 29 ปัญหาจากการสัมมนาเข้ม

การสัมมนาเข้ม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	4	5.41
มาก	2	2.7
ปานกลาง	18	24.32
น้อย	32	43.24
น้อยที่สุด	14	18.92
ไม่ตอบ	4	5.41
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.29 \quad S.D. = 1$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการสัมมนาเข้ม ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าการสัมมนาเข้มจะพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมา คือ เห็นว่าการสัมมนาเข้มพบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 เห็นว่าการสัมมนาเข้มพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 เห็นว่าการสัมมนาเข้มพบปัญหาในระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 เห็นว่าการสัมมนาเข้มพบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการสัมมนาเข้มโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.29$)

ตาราง 30 ปัญหาจากการสัมมนาเสริม

การสัมมนาเสริม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	4	5.41
มาก	-	-
ปานกลาง	14	18.92
น้อย	32	43.24
น้อยที่สุด	18	24.82
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.12 \quad S.D. = .99$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการสัมมนาเสริม ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าการสัมมนาเสริมพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมา คือ เห็นว่าการสัมมนาเสริมพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.82 เห็นว่าการสัมมนาเสริมพบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 เห็นว่าการสัมมนาเสริมพบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการสัมมนาเสริมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.12$)

ตาราง 31 ปัญหาจากการอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

การอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	2	2.7
มาก	2	2.7
ปานกลาง	12	16.22
น้อย	26	35.14
น้อยที่สุด	12	16.22
ไม่ตอบ	20	27.02
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.19 \quad S.D. = .94$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าการอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14 รองลงมาคือ เห็นว่าการอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตพบปัญหาในระดับปานกลางและน้อยที่สุด จำนวน 12 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.22 เห็นว่าการอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตพบปัญหาในระดับมากที่สุดและมาก จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.02

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.19$)

ตาราง 32 ปัญหาจากประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษา

ประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	2	2.7
มาก	8	10.81
ปานกลาง	12	16.22
น้อย	24	32.43
น้อยที่สุด	22	29.73
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.18 \quad S.D. = 1.1$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเห็นว่า พบปัญหาในประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษาในระดับน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 รองลงมาคือ เห็นว่าประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษาพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 เห็นว่าประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษาพบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 เห็นว่าประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษาพบปัญหาในระดับมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 และเห็นว่าประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษาพบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.18$)

ตาราง 33 ปัญหาจากแผนกิจกรรม

แผนกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	–	–
มาก	6	8.11
ปานกลาง	12	16.22
น้อย	26	35.14
น้อยที่สุด	24	32.43
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2 \quad S.D. = .94$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากแผนกิจกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเห็นว่าแผนกิจกรรมพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14 รองลงมาคือ เห็นว่าแผนกิจกรรมพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 เห็นว่าแผนกิจกรรมพบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 เห็นว่าแผนกิจกรรมพบปัญหาในระดับมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องแผนกิจกรรม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2$)

ตาราง 34 ปัญหาจากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ

การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	6	8.11
มาก	2	2.7
ปานกลาง	22	29.73
น้อย	24	32.43
น้อยที่สุด	14	18.92
ไม่ตอบ	6	8.11
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.44 \quad S.D. = 1.12$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเห็นว่า การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 รองลงมาคือ เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ พบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ พบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ พบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และเห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ พบปัญหาในระดับมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.44$)

ตาราง 35 ปัญหาจากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระ

การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ คั่นคว้าอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	6	8.11
มาก	2	2.7
ปานกลาง	24	32.43
น้อย	16	21.62
น้อยที่สุด	12	16.22
ไม่ตอบ	14	18.92
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.57 \quad S.D. = 1.15$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเห็นว่า การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระพบปัญหาในระดับระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 รองลงมาคือ เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระพบปัญหาในระดับน้อย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระพบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 เห็นว่าการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระพบปัญหาในระดับมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/คั่นคว้าอิสระโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.57$)

ตาราง 36 ปัญหาจากการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษา

การติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	4	5.41
มาก	2	2.7
ปานกลาง	10	13.51
น้อย	26	35.14
น้อยที่สุด	22	29.73
ไม่ตอบ	10	13.51
รวม	74	100

$$\bar{x} = 2.06 \quad S.D. = 1.09$$

ประเด็นเรื่องปัญหาจากการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเห็นว่า การติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษา พบปัญหาในระดับระดับน้อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14 รองลงมาคือ เห็นว่าการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษาพบปัญหาในระดับน้อยที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 เห็นว่าการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษาพบปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 เห็นว่าการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษาพบปัญหาในระดับมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 เห็นว่าการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษาพบปัญหาในระดับมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ตนประสบปัญหาในเรื่องการติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.06$)

หากสาขาจะปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ท่านคิดว่าวิธีการใดต่อไปนี้จะอำนวยความสะดวกต่อการเรียนของท่านได้มากขึ้น

ตาราง 37 การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ E-Learning

e-Learning	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	28	37.84
มาก	22	29.73
ปานกลาง	4	5.41
น้อย	2	2.7
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	16	21.61
รวม	74	100

$$\bar{x} = 4.24 \quad S.D. = .97$$

ประเด็นเรื่องการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ E-Learning ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่า e-Learning จะอำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 รองลงมาคือ เห็นว่า E-Learning ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับมาก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73 เห็นว่า E-Learning ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 เห็นว่า E-Learning ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับน้อยและน้อยที่สุด จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.61

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การใช้ e-Learning จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$)

ตาราง 38 การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ Webcasting

Webcasting	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	12	16.22
มาก	16	21.62
ปานกลาง	16	21.62
น้อย	2	2.7
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	26	35.14
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.71 \quad S.D. = 1.02$$

ประเด็นเรื่องการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ Webcasting ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มส่วนใหญ่ เห็นว่า Webcasting ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับมากและปานกลาง จำนวน 16 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21.62 รองลงมาคือ เห็นว่า Webcasting ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 เห็นว่า Webcasting ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับน้อยและน้อยที่สุด จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14

ทั้งนี้เมื่อคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการใช้ Webcasting จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$)

ตาราง 39 การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ VCD, CD, DVD

VCD, CD, DVD	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	14	18.92
มาก	14	18.92
ปานกลาง	14	18.92
น้อย	4	5.41
น้อยที่สุด	6	8.11
ไม่ตอบ	22	29.73
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.5 \quad S.D. = 1.28$$

ประเด็นเรื่องการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ VCD, CD, DVD ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่า VCD, CD, DVD ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับ

มากที่สุด มากและปานกลาง จำนวน 14 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.92 รองลงมาคือ เห็นว่า VCD, CD, DVD ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 เห็นว่า VCD, CD, DVD ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.73

ทั้งนี้เมื่อดำเนินการโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การใช้ VCD, CD, DVD จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.5$)

ตาราง 40 การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้เอกสารเสริมความรู้

เอกสารเสริมความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	18	24.32
มาก	14	18.92
ปานกลาง	16	21.62
น้อย	4	5.41
น้อยที่สุด	2	2.7
ไม่ตอบ	20	27.03
รวม	74	100

$$\bar{x} = 3.78 \quad S.D. = 1.1$$

ประเด็นเรื่องการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้เอกสารเสริมความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าเอกสารเสริมความรู้ ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 รองลงมาคือ เห็นว่าเอกสารเสริมความรู้ ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 เห็นว่าเอกสารเสริมความรู้ ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 เห็นว่าเอกสารเสริมความรู้ ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 เห็นว่าเอกสารเสริมความรู้ ได้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนในระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03

ทั้งนี้เมื่อดำเนินการโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การใช้เอกสารเสริมความรู้ จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$)

12. ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

- เรื่องแผนกิจกรรม หากมีการเปลี่ยนแปลงควรมีการแจ้งอย่างรวดเร็วในสื่อ internet
- การติดต่อสำนักบัณฑิตศึกษายากต่อการติดต่อ
- ระบบการสอนทางไกล เพื่อช่องทางการเข้าถึงอีกในเรื่องเนื้อหา
- อยากให้ขยายเวลาในการอบรมแบบเผชิญหน้าให้มากขึ้น
- หนังสือ ตำรา ในศูนย์วิทย์พัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์มีน้อย
- เอกสารมาถึงนักศึกษาช้า
- การจัดส่งเอกสาร สื่อการเรียนมาช้า
- ควรปรับปรุงแนวทางหลักการการเรียนการสอนโดยจะต้องช่วยให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิจัยทางรัฐศาสตร์ก่อน แล้วในรายงานควรให้นักศึกษาทำชิ้นงานในหัวข้อที่ต้องทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระจะได้จบเร็ว
- สื่อการสอนควรจะมากกว่านี้และระบบการเรียนทางไกล ควรจะมีระบบสื่อสารผ่านทาง 4G มากขึ้น
- ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา ประชุมกลุ่มให้มากขึ้น เพิ่มเวลาในการสัมมนาเสริมมากขึ้น
- การประชาสัมพันธ์ e-learning ยังไม่เพียงพอ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยติดตามบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช สำหรับผู้ที่ศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง สถานภาพปัจจุบัน การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพการงานทั้งของบัณฑิตที่กำลังศึกษา อยู่และมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว และปัญหาอุปสรรคในการเรียนการสอน ตลอดจน ข้อเสนอแนะ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาค ตะวันออก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาและมหาบัณฑิต ทุกคนมีงานทำทุกคน ซึ่งเป็นงานที่ ทำอยู่ก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาร้อยละ 78 โดยมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ได้เลื่อนตำแหน่ง เปลี่ยนงาน และเลื่อนขั้นเงินเดือน หลังจากเข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หรือ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นมหาบัณฑิตแล้ว โดยใช้วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งงาน ที่ทำมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ร้อยละ 56.76 ทั้งนี้ มีนักศึกษา บางส่วนที่หลังจากสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตแล้วเข้ารับการศึกษต่อใน ระดับปริญญาเอกด้านรัฐศาสตร์และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ นักศึกษาบางส่วนที่ยังไม่สำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้เข้าทำการสมัครเป็นนักศึกษาใหม่ ซึ่งบางคน สมัครเป็นนักศึกษาใหม่รอบที่ 3 และบางส่วนก็สามารถสำเร็จการศึกษาไปแล้ว แต่บางส่วนก็ ยังคงศึกษาต่อไป

ทั้งนี้ ประเภทงานที่นักศึกษาและมหาบัณฑิตทำอยู่ในปัจจุบันประกอบด้วย การ ประกอบอาชีพอิสระ ข้าราชการ/พนักงานและลูกจ้างของรัฐ พนักงานและลูกจ้างเอกชน และ อื่นๆ เช่น กิจการส่วนตัว โดยส่วนใหญ่จะเป็น ข้าราชการ/พนักงานและลูกจ้างของรัฐ ร้อยละ 54 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 15 ปี

2. นักศึกษาและมหาบัณฑิตเห็นว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชเอื้อต่อผู้ที่มิงานทำแล้วเป็นอย่างมาก แต่มีจุดอ่อนในเรื่องของความห่างไกล ของสถานที่เข้ารับการสัมมนาเสริมและสัมมนาเข้มข้นวิชา และระยะเวลาในการสัมมนามีน้อย เกินไป ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับความรู้จากประมวลสาระชุดวิชามากที่สุด โดยนักศึกษา

จำนวนมากไม่ตอบแบบสอบถามในเรื่องของการได้รับความรู้จากสื่ออื่น ๆ เช่น สัมมนาเข้ม- เสริม, Internet, หนังสือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น, อาจารย์ผู้สอน, ห้องสมุด เป็นต้น ถึง ร้อยละ 86

3. นักศึกษาและมหาบัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานถึงร้อยละ 48.25 ซึ่งนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.65 เนื่องจากยอมรับในเรื่องของคุณภาพการศึกษาและความรู้ที่มหาบัณฑิต นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

4. ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการเรียนการสอนได้แก่ การบริหารเวลาของนักศึกษา ขาดระบบกระตุ้นให้นักศึกษาได้จบในเวลาที่เหมาะสม ระบบ/ช่องทางการติดต่อระหว่างนักศึกษา กับ คณาจารย์ยังไม่มีประสิทธิภาพ การจัดชุดวิชาเรียนบางชุดยังไม่เหมาะสม ระบบบริการ การศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

อภิปรายผล

ในการศึกษาเพื่อติดตามบัณฑิตนั้น ได้มีการติดตามทั้งบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ และ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน รวมทั้งการหารูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผลการศึกษาที่พบจะช่วยให้สาขาวิชารัฐศาสตร์ปรับปรุง วิธีการและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมมากขึ้น โดยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สถานภาพของนักศึกษาที่รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนในระบบ การศึกษาทางไกล

ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาถือเป็นการต่อยอดทางการศึกษาในระดับที่ สูงขึ้นกว่าระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นการเพิ่มวิทยฐานะของผู้เรียน ดังนั้น สถานภาพของผู้เรียนที่ ศึกษาในระดับปริญญาโทจึงพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำประจำอยู่แล้ว และจุดมุ่งหมายใน การศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เพื่อนำวุฒิการศึกษาไปรับตำแหน่ง เลื่อนขั้นเงินเดือน และ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษา ทางไกล เน้นการเรียนการสอนในวันเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุด ทำให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่

มีงานทำประจำ ดังนั้น ระบบการศึกษาในลักษณะนี้จึงตอบโจทย์กับผู้ทำงานได้เป็นอย่างดี โดยเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นระบบการศึกษาที่ไม่ขึ้นเรียน และใช้สื่อประสมในการทำกิจกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน แต่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาหรือระดับปริญญาโท นั้น จำเป็นที่ผู้สอนกับผู้เรียนต้องมาพบกันบ้างเป็นครั้งคราวโดยวิธีการสัมมนา ตามที่สำนักวิชาการ (2543) กำหนดไว้ในระบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท ที่ให้ใช้วิธีการสัมมนาเสริม เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน แต่ทั้งนี้ เชื่อว่าผู้ที่ไม่มียานทำประจำจะไม่เข้ามาศึกษาในระบบนี้

การศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยผู้ศึกษามีศักยภาพในการเข้ารับการศึกษาก็ถือว่าเป็นผู้ที่พร้อม แต่ก็ยังพบปัญหาที่นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด และบางส่วนต้องหยุดหรือลาออกกลางคันไป โดยพบว่า สาเหตุหลักคือภาระหน้าที่ในงานที่รับผิดชอบ ไม่สามารถจัดแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการทำงานได้อย่างเหมาะสม และยังเกิดจากระบบการให้ค่าปริญญาของสาขาวิชาที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาเอง

2. การใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้รับ

จุดมุ่งหมายของผู้เข้าทำการศึกษาระดับปริญญาโทคือ การนำวุฒิการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการปรับตำแหน่ง เลื่อนขั้นเงินเดือน สำหรับผู้ที่มียานทำอยู่แล้ว ซึ่งผู้ที่เข้าศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการของรัฐทั้งส่วนกลาง ภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยมีบางส่วนเป็นพนักงานเอกชน รัฐวิสาหกิจ และผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัว และมีการนำวุฒิการศึกษามาต่อยอดด้วยการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ซึ่งผลการศึกษาก็มีความเหมือนกันกับการศึกษาวิจัยติดตามบัณฑิตที่ผ่านมา แต่ก็มีผู้ศึกษาบางส่วนที่ต้องการเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตัวเอง หรือการมีสังคมทางวิชาการและต้องการเข้าใจในปรากฏการณ์ทางการเมืองให้มากขึ้น ซึ่งการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชไม่ปิดกั้นทางการศึกษา ไม่จำกัดคุณสมบัติ อายุ เพศ ของผู้เข้าศึกษา โดยยึดปรัชญาการเรียนรู้อุดมคติชีวิต จึงทำให้สังคมทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีความหลากหลาย รวมทั้งเกิดการบูรณาการความรู้จากทุกแขนงวิชาเข้าด้วยกัน เนื่องจาก ผู้ที่เข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอาจมีพื้นความรู้ที่แตกต่างกัน แต่สิ่งนั้นไม่ใช่ปัญหาในการศึกษา เพราะทุกคนสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและประยุกต์เข้ากับประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่ และเป็นที่พอใจแก่ผู้บังคับบัญชาได้อีกด้วย

3. ปัญหาในการศึกษา

ในการศึกษากับระบบการศึกษาที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ห่างไกลกัน ย่อมต้องมีปัญหาเกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ เพราะถึงแม้ในระบบการศึกษาแบบระบบปิดที่ผู้สอนกับผู้เรียนพบกันเป็นประจำทุกวันก็ยังมีปัญหาในเรื่องของความไม่เข้าใจเนื้อหาด้านการเรียนการสอน ดังนั้น การศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลนั้น ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ เรื่องของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับข้อมูลจากมหาวิทยาลัย การขาดการติดต่อระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนยังไม่ตรงกับผู้เรียน และระบบการให้บริการที่ยังไม่เอื้อกับผู้เรียนเท่าที่ควรจะเป็น จึงจำเป็นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง มหาวิทยาลัย สาขาวิชา คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร ต้องมีการหารือในการพิจารณาปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น และมีเสียงสะท้อนมาจากผู้ใช้บริการ เพื่อให้บริการทางการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด เพื่อให้เป็นไปตามภาระหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่สาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ตระหนักและถือเป็นภาระหน้าที่ คือ ฐานะสถาบันการศึกษาที่เปิดกว้างให้กับสาธารณชนเพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อเสริมสร้างการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงระบบการบริการระดับบัณฑิตศึกษาโดยจัดตั้ง “ศูนย์บริการร่วม” ระหว่างสำนักบัณฑิตศึกษา สำนักทะเบียนและสำนักบริการการศึกษา เพื่อให้สามารถตอบข้อซักถามและให้บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนได้อย่างเบ็ดเสร็จ และให้สำนักบัณฑิตศึกษาจัดส่วนงานที่ทำหน้าที่ให้บริการตอบข้อซักถามของนักศึกษาเป็นการเฉพาะเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่มหาวิทยาลัย
2. สนับสนุนและพัฒนาระบบการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยไม่มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ

1. มหาวิทยาลัยควรกำหนดให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์และค้นคว้าอิสระ ต้องมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามกำหนดเวลาเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาต้อง

บริหารเวลาให้กับการเรียนรู้ควบคู่ไปกับเวลาการทำงานประจำซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาในเวลาที่เหมาะสม

2. ปรับปรุงระบบที่ปรึกษาโดยให้นักศึกษาสามารถติดต่อ/พบกับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ตามช่องทางต่าง ๆ และตามกำหนดเวลา รวมถึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจงานวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระที่นักศึกษาส่งมาภายในเวลาที่กำหนดเช่น ภายใน 2 อาทิตย์นับแต่ได้รับเอกสารจากฝ่ายเลขานุการบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ศึกษานำไปปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องจนสามารถจบภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

3. ปรับปรุงโครงสร้างวิชาในหลักสูตรให้เหมาะสมโดยเฉพาะชุดวิชาระเบียบวิธีวิจัยโดยกำหนดให้มีการลงทะเบียนในภาคที่สองของปีการศึกษาแรกเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนชุดวิชาที่เป็นเนื้อหาของรัฐศาสตร์ก่อนหลังจากนั้นจึงเป็นการศึกษาเครื่องมือในการค้นหาความรู้ คือ ระเบียบวิธีวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ให้สาขาวิชารัฐศาสตร์กำหนดให้คณาจารย์เป็นผู้รับผิดชอบในการวิจัยติดตามมหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ทั้งสองวิชาเอกเป็นประจำทุกปี และนำผลการติดตามมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาตามความเหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

- ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน สำนักวิชาการ (2555) หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วิจิตร ศรีสะอ้าน (2529) การศึกษาทางไกล นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สาขาวิชารัฐศาสตร์ (2557) รายงานการวิจัยติดตามนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและรัฐศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2543) แนวทางการจัดการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล นนทบุรี สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ก
ประเด็นการประชุมกลุ่มย่อย

ประเด็นการติดตามรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต ประจำปี 2559

1. สถานภาพการทำงาน/ลักษณะงานที่ทำ/สถานที่ทำงาน
2. ทำงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียนหรือไม่
3. นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่ที่ทำงานอยู่ปัจจุบันได้มากน้อยเพียงใด
4. หลักสูตรรัฐศาสตร์มหาบัณฑิตควรมีการปรับปรุงอย่างไรให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานของมหาบัณฑิตมากที่สุด
5. ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างที่ มสธ./สาขาวิชาสมควรปรับปรุงแก้ไข
6. ท่านคิดว่า ปัญหาที่ทำให้นักศึกษาลาออกกลางคัน หรือไม่ศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษา คืออะไร
7. ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในการนำความรู้ไปพัฒนางานที่ปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร
8. มหาบัณฑิตหรือบัณฑิตได้รับรางวัลหรือการได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือไม่
9. ความคาดหวังก่อนทำการศึกษา กับสิ่งที่ได้รับระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วตรงกันหรือไม่
10. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
11. หากการศึกษาระดับปริญญาโท โดยปรับวิธีการเรียนการสอนเป็นแบบ Block course คือการเรียนแบบที่ละวิชาเดียวและสอบ ท่านคิดว่า จะน่าสนใจกว่าแบบปัจจุบันหรือไม่
12. หากสาขาวิชารัฐศาสตร์จะเปิดหลักสูตร ป.โท ควบ ป.เอก คิดว่า มีความน่าสนใจหรือไม่
13. หากเปิดหลักสูตร ป.เอก ด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น แบบ Block course ท่านคิดว่าน่าสนใจหรือไม่
14. ท่านคิดว่า การไม่มีพื้นความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ มีผลต่อการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการติดตามบัณฑิต
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มสธ.

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี
- 60 ปี ขึ้นไป

3. ประเภทงานที่ทำ

- กิจการของตัวเอง และมีรายได้ประจำ กิจการของครอบครัว
- รับราชการ / พนักงาน / ลูกจ้างของรัฐ พนักงาน / ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ
- พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน พนักงานองค์การต่างประเทศ/ระหว่างประเทศ
- ประเทศ อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. ประสบการณ์การทำงาน

- ต่ำกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี
- 16-20 ปี 20 ปีขึ้นไป

5. สถานภาพทางการศึกษา ณ ปัจจุบัน

- สำเร็จการศึกษาแล้ว อยู่ระหว่างการศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการนำไปใช้ประโยชน์

1. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านรัฐศาสตร์ หรือไม่

- ใช่ ไม่ใช่ จบสาขา (โปรดระบุ)
-

2. ก่อนเข้าศึกษา มสธ. ท่านมีงานทำอยู่ก่อนหรือไม่

- มีงานทำอยู่แล้ว ไม่มีงานทำ
- อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติงาน อื่นๆ (โปรดระบุ)
-

3. การทำงานของท่านหลังจากสำเร็จการศึกษาจาก มสธ. (ตอบไม่มากกว่า 1 ข้อ)

- ทำงานเดิม เปลี่ยนงานใหม่โดยใช้อุปกรณ์การศึกษาจาก มสธ.
- เพิ่งได้งานทำครั้งแรก ยังไม่ได้งานทำ
- ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ได้เลื่อนตำแหน่ง

4. ลักษณะงานที่ท่านทำตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษาจาก มสธ. หรือไม่

- ตรง / สอดคล้อง ไม่ตรง / ไม่สอดคล้อง อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

5. ท่านสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานในปัจจุบันเพียงใด

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

6. ท่านได้รับความพึงพอใจจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชาเพียงใด

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

7. บทความจากวิทยานิพนธ์ของท่านได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอต่อที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติหรือไม่

- ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่/นำเสนอต่อที่ประชุมระดับชาติ พ.ศ.
โปรดระบุชื่อสิ่งพิมพ์
- ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่/นำเสนอต่อที่ประชุมระดับนานาชาติ พ.ศ.
โปรดระบุชื่อสิ่งพิมพ์
- ไม่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่/นำเสนอต่อที่ประชุม

8. ท่านได้รับความรู้จากสื่อการสอนมากน้อยเพียงใด

รายการ	ปริมาณ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประมวลสาระ					
2. แผนกิจกรรม					
3. แนวการศึกษา					
4. CD/DVD					
5. อื่นๆ โปรดระบุ					

9. ท่านใช้บริการในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

รายการ	ปริมาณ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. Internet					
2. สำนักบรรณสารสนเทศ (ห้องสมุดของ มสธ.)					
3. ศูนย์วิทยพัฒนา					
4. สาขาวิชาที่ศึกษา					
5. อื่นๆ โปรดระบุ					

10. ท่านได้นำความรู้จากแหล่งต่อไปนี้ไปใช้ในการเรียนมากน้อยเพียงใด

รายการ	ปริมาณ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การสัมมนาเข้ม/เสริม					
2. คำแนะนำของอาจารย์ประจำกลุ่ม					
3. คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ คั่นคว่ำอิสระ					
4. หนังสือ ตำรา บทความของคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์					
5. อื่นๆ โปรดระบุ					

11. ปัญหาที่ท่านพบระหว่างการศึกษที่ มสธ.

รายการ	ปริมาณ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การปฐมนิเทศ					
2. การสัมมนาเข้ม					
3. การสัมมนาเสริม					
4. การอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต					
5. ประมวลสาระชุดวิชา/แนวการศึกษา					
6. แผนกิจกรรม					
7. การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำกลุ่มในชุดวิชาต่างๆ					
8. การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ คั่นคว่ำอิสระ					
9. การติดต่อกับหน่วยเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษา					

12. หากสาขาจะปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ท่านคิดว่าวิธีการใดจะอำนวยความสะดวกต่อการเรียนของท่านได้มากขึ้น

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. e-Learning					
2. Webcasting					
3. VCD, CD, DVD					
4. เอกสารเสริมความรู้					

13. ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

บัณฑิตและมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สัมภาษณ์ วันที่ 28 พฤษภาคม 2559)

1. นายสามารถ	หมั่นนอก
2. นายวัชรินทร์	อุณาโร
3. นายไพรัตน์	จุลรัตน์พันธ์
4. นายทองคำ	มีหิรี
5. นายอำนาจ	ศรีพระจันทร์
6. นางครุณี	กุลวงศ์
7. นางวิริยม	ศรีสองเมือง

ภาคตะวันออก (สัมภาษณ์ วันที่ 11 มิถุนายน 2559)

1. นางสาวรลิกา	รุจิตนานนท์
2. จ.อ.วิวัฒน์	หิรัญรักษ์
3. นายอรุณพ	บัวเขียว
4. นายนัดดา	สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
5. นางสาวสุมารีย์	ชูจิตร
6. นางสาวพัฒยา	อาสาสร้อย
7. นางสาวมลฤดี	พรมโย
8. นางสาวอนุธิดา	น้อยพรหม
9. นางสาวกาลฎา	สุนทร
10. นางสาวสารินี	ผิวขำ
11. นางสาวแสงเดือน	เมืองพรหม
12. นางสาวสรลิสชา	ธงชัญ
13. นางสาวฉันทน์นันท	บุญพัต
14. นางสาวนันทิดา	ผิวขำ

ภาคใต้ (สัมภาษณ์ วันที่ 30 กรกฎาคม 2559)

1. คุณพงศกร	จินดาพล
2. คุณเจริญรัตน์	บำรุงนา
3. คุณพิทักษ์	เซาว์พัฒนาพร

4. คุณฤกษ์ชัย	พูลสวัสดิ์
5. คุณกฤษ	หนุ่มน้อย
6. คุณธนพัฒน์	สุนทรกิจจาภรณ์
7. คุณวิหวัชช์	แก้วเสน

ภาคเหนือ (สัมภาษณ์ วันที่ 12 – 13 สิงหาคม 2559)

1. ว่าที่ ร.ต.สมสิฎฐ์	ชาญชัย
2. คุณดารินทร์	แก้วมูล
3. คุณวรพันธ์	อินทร์ปัญญา
4. คุณพงศ์พิสันต์	ประชุม
5. คุณชัยสุรัตน์	วงศ์ปางมูล
6. คุณสุกัญญา	รักคำ

ภาคผนวก ง
รายชื่อคณะผู้วิจัย

รายชื่อคณะผู้วิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล	หัวหน้าโครงการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งพงษ์ ชัยนาม	นักวิจัย
3. รองศาสตราจารย์ธโสธร ตู่ทองคำ	นักวิจัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนศักดิ์ สายจำปา	นักวิจัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤถะ นิยมไทย	นักวิจัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิกุล	นักวิจัย
7. นางสาวนภารัตน์ กิตติรัตน์มงคล	ผู้ช่วยนักวิจัย
8. นางสาวอารีรัตน์ อินจ้อย	ผู้ช่วยนักวิจัย